



Quickscan flora en fauna

Deken van Somerenstraat Eindhoven

Aveco de Bondt

bezoekadres Podium 9
postbus 2674
postcode 3800 GE Amersfoort
telefoon (0)88 18 66 010
telefax (0)343 52 31 96
e-mail amersfoort@avecodebondt.nl
internet www.avecodebondt.nl

projectnaam Deken van Somerenstraat Eindhoven
projectnummer 181302
projectleider ir. H. Broier
referentie SVE/181302

opdrachtgever SDK Vastgoed
Postadres Postbus 7050
5605 JB Eindhoven
contactpersoon dhr. M. Janssens

status Concept
versie 01

aantal pagina's 25
datum 5 juni 2018

auteur ing. S.C.M. Verhaegh

paraaf

gecontroleerd ir. H. Broier



INHOUDSOPGAVE

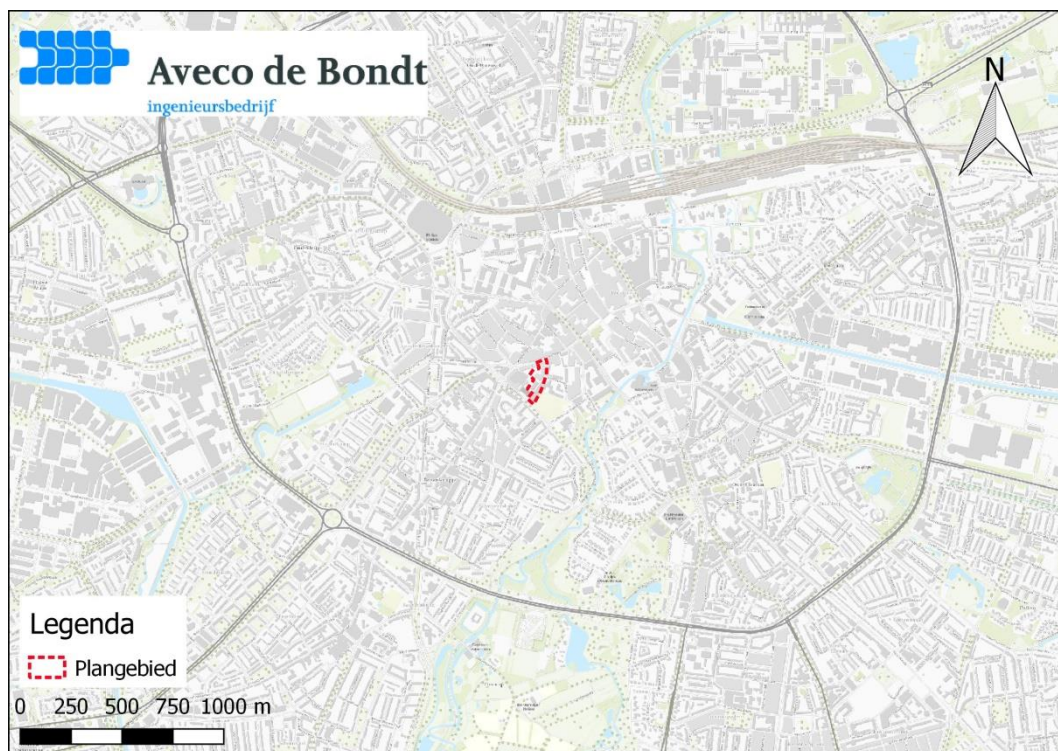
1	INLEIDING	3
1.1	Doel	4
1.2	Leeswijzer	4
2	WETTELIJK KADER: WET NATUURBESCHERMING	5
2.1	Soortbescherming	5
2.2	Gebiedsbescherming	8
2.3	Houtopstanden	8
3	HET PLANGEBIED	10
3.1	Huidige situatie	10
3.2	Toekomstige situatie	12
4	ONDERZOEKSRESULTATEN	13
4.1	Onderzoeksmethode	13
4.2	Soortbescherming	13
4.3	Gebiedsbescherming	18
4.4	Houtopstanden	19
5	TOETSING WET NATUURBESCHERMING	20
5.1	Soortbescherming	20
5.2	Gebiedsbescherming	21
5.3	Houtopstanden	22
5.4	Zorgplicht	22
6	SAMENVATTING	23
6.1	Soortbescherming	23
6.2	Gebiedsbescherming	24
6.3	Houtopstanden	24
BIJLAGE 1	BRONNEN	25

1 INLEIDING

De vakgroep Ecologie van Aveco de Bondt heeft een quickscan flora en fauna uitgevoerd voor de voorgenomen herontwikkeling van het gebied aan de Deken van Somerenstraat te Eindhoven (provincie Noord-Brabant). In figuur 1 is de ligging van het plangebied weergegeven.

Voorafgaand aan de realisatie van een beoogde ontwikkeling dient te worden nagegaan of binnen en in de nabijheid van het plangebied streng beschermde plant- en diersoorten en/of natuurgebieden aanwezig zijn en of deze worden aangetast. Deze eerste stap om de aanwezigheid te bepalen is het uitvoeren van een quickscan flora en fauna.

Voorliggende quickscan flora en fauna beschrijft in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb) en het Natuurnetwerk Nederland, de raakvlakken en mogelijke effecten van de ingreep op soortenbescherming en gebiedsbescherming (Natura 2000 en Natuurnetwerk Nederland) en op houtopstanden. Uit deze quickscan blijkt of de plannen (mogelijk) leiden tot aantasting van beschermde soorten en/of gebieden en of vervolgstappen noodzakelijk zijn, zoals nader onderzoek, een ontheffing en/of een vergunning.



Afbeelding 1: Topografische ligging van het plangebied Deken van Somerenstraat te Eindhoven (kaart: Aveco de Bondt, 2018).



1.1 Doel

De quickscan flora en fauna heeft meerdere doelen:

- vaststellen van (mogelijk aanwezige) beschermde flora en fauna;
- vaststellen of er nader onderzoek uitgevoerd moet worden naar beschermde flora en fauna;
- bepalen wat de effecten zijn van de ingreep op beschermde flora en fauna;
- vaststellen of er nader onderzoek gedaan moet worden naar de effecten op beschermde gebieden;
- indien negatieve effecten op beschermde flora en fauna en/of beschermde gebieden te verwachten zijn, dient te worden bepaald of in het kader van de Wet natuurbescherming een ontheffing (soortbescherming) of vergunning (gebiedsbescherming) nodig is.

1.2 Leeswijzer

De quickscan flora en fauna bestaat uit 6 hoofdstukken. Het eerste hoofdstuk beschrijft de inleiding en leeswijzer. In hoofdstuk 2 wordt het wettelijke kader besproken en vormt de relevante regelgeving voor het beoordelingskader waarbinnen de effecten van de ruimtelijke ingreep op de mogelijk aanwezige beschermde flora en fauna worden getoetst. Hoofdstuk 3 beschrijft het plangebied met de huidige ligging en de toekomstige ingrepen. Hoofdstuk 4 bestaat uit de onderzoeksmethode, de resultaten en de effectenbeoordeling van de voorgenomen activiteit. Hoofdstuk 5 vormt de toetsing van de ingreep aan de vigerende wetgeving. Een samenvatting van de toetsing en de noodzakelijk vervolgstappen worden beschreven in hoofdstuk 6.



2 WETTELIJK KADER: WET NATUURBESCHERMING

De Wet natuurbescherming (Wnb) is op 1 januari 2017 in werking getreden. Deze wet beoogt de bescherming van in het wild levende planten en dieren en hun directe leefomgeving waarbij onderscheid wordt gemaakt in soort- en gebiedsbescherming. In onderstaande paragrafen wordt een globale toelichting gegeven met betrekking tot de achtergrond van deze nationale wetgeving waaraan voorgenomen ruimtelijk plannen en ingrepen worden getoetst.

2.1 Soortbescherming

Zorgplicht

De Wet natuurbescherming gaat uit van de 'zorgplicht' (art 1.11 Wnb). De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Indien specifieke maatregelen dienen te worden uitgevoerd zal dit in onderhavig rapport worden toegelicht.

Tabel I. Zorgplicht Wet natuurbescherming

§ 1.3. Beschermingsmaatregelen algemeen		
art 1.11	lid	1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. 2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten: a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel, b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevegd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt. 3. Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

Verbodsbepalingen

Op grond van de Wnb is het verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te beschadigen of te plukken. Beschermde inheemse dieren mogen niet worden gedood, verstoord, verwond, gevangen en bemachtigd.

De Wet natuurbescherming kent een apart beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn, een apart beschermingsregime voor soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn en een apart beschermingsregime voor andere soorten, die vanuit nationaal oogpunt beschermd worden. Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden (zie tabel II.).



Voor de nationaal beschermde soorten heeft elke provincie een lijst opgesteld met soorten die in desbetreffende provincie zijn vrijgesteld.

Tabel II. Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming

§ 3.1 Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn		
art 3.1	lid	1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen. 2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen. 3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben. 4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren. 5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.
§ 3.2 Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn		
art 3.5	lid	1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen. 2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren. 3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen. 4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen. 5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.
§ 3.3 Beschermingsregime andere soorten		
art 3.10	lid	1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden: a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen; b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.



Vogels

Alle broedvogels in Nederland zijn gedurende het broedseizoen beschermd (art 3.1 en 3.5 Wnb) en in sommige gevallen ook buiten deze periode. Hierbij wordt door het bevoegd gezag¹ onderscheid gemaakt tussen soorten uit de beschermingscategorie 1 t/m 4: jaarrond beschermde nesten (verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken), categorie 5: niet-jaarrond beschermde vogelnesten (verblijfplaatsen van vogels die regelmatig naar hun verblijf terugkeren en over voldoende flexibiliteit beschikken en 'overige soorten' (vogels die jaarlijks een nieuw nest maken dat alleen in het broedseizoen beschermd is). Na gelang de beschermingsstatus van het nest dienen maatregelen te worden getroffen om de functie van de nestlocatie te behouden.

Tabel III. Bescherming categorieën broedvogels

Categorie	Jaarrond beschermd	Omschrijving
1	ja	Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil).
2	ja	Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: roek, gierzwaluw en huismus).
3	ja	Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: ooievaar, kerkuil en slechtvalk).
4	ja	Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: boomvalk, buizerd en ransuil).
5	ja, indien zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen	Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen (voorbeeld: spreeuw, oeverzwaluw, boerenzwaluw, ijsvogel).
'overige soorten'	nee, alleen gedurende het broedseizoen	Soorten die jaarlijks gebruik maken van een nieuw nest (voorbeeld: merel, ringmus, houtduif).

Gedragcode

Binnen de Wnb bestaat de mogelijkheid om voor de voorgenomen activiteit en de ter plaatse aanwezige soorten, door middel van een goedgekeurde gedragcode een vrijstelling te verkrijgen van de verbodsbepalingen uit art 3.1, 3.5 en 3.10 Wnb. Een ontheffing is dan niet noodzakelijk.

¹ Uitleg Aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen Flora- en faunawet 2009 en Bijlage Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep.



Wel dient aantoonbaar te worden gewerkt conform de betreffende gedragscode en is de zorgplicht van kracht.

2.2 Gebiedsbescherming

Natura 2000-gebieden

Natuurgebieden of andere gebieden die belangrijk zijn voor flora en fauna kunnen aangewezen worden als Europese Vogelrichtlijn en/of Habitatrichtlijngebieden (Natura 2000). De verplichtingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijngebieden zijn in Nederland opgenomen in de Wet natuurbescherming. Op grond van deze wet is het verboden projecten of andere handelingen te realiseren of te verrichten die, gelet op de instandhoudingsdoelstelling, de kwaliteit van de natuurlijke habitattypen en de habitats van soorten kunnen verslechteren, of een verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

Natuurnetwerk Nederland

Een andere vorm van gebiedsbescherming komt voort uit aanwijzing van een gebied in het kader van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Anders dan bij gebieds- en soortbescherming is de status van het NNN niet verankerd in de natuurwetgeving, maar dient het belang in de planologische afweging een rol te spelen. Dit valt onder de verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag (Provincies). Voor NNN-gebieden geldt dat het natuurbelang prioriteit heeft en dat andere activiteiten niet mogen leiden tot aantasting van de natuurdoelen. Voor ruimtelijke ingrepen in of nabij het NNN geldt het "nee, tenzij" principe. Dit houdt in dat ingrepen waarbij de oppervlakte of de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN significant worden aangetast, in principe niet zijn toegestaan, tenzij het een groot openbaar belang dient én er geen alternatieven zijn buiten het gebied dat deel uitmaakt van de NNN. Als het toegestaan is, is natuurcompensatie verplicht.

2.3 Houtopstanden

De Wnb stelt dat wanneer bos wordt gekapt, dit binnen drie jaar na de kap dient te worden herplant. Wanneer dat niet op dezelfde plaats kan, dan dient dat elders (compensatie) plaats te vinden. Onder houtopstanden vallen:

- alleen bossen die buiten de 'bebouwde kom Boswet' liggen, maar die niet op erven of in tuinen staan;
- alle beplantingen van bomen die groter zijn dan 10 are;
- bomen in een rijbeplanting, als de rij uit meer dan 20 bomen bestaat, uitgezonderd populieren en wilgen.

Voordat een perceel bos dat onder de Wnb valt wordt gekapt, dient een kapmelding te worden gedaan. Een kapmelding moet minstens één maand voor de kap worden gedaan. Binnen één jaar na melding moet de kap worden uitgevoerd.



In sommige gemeenten volstaat een kapmelding niet altijd en is een kapvergunning vereist, die door de gemeente wordt afgegeven. Gemeenten leggen in de bomenverordening vast welke bomen zonder vergunning mogen worden gekapt en voor welke bomen een meldings- of vergunningsplicht geldt. Verder worden de grenzen van de ‘bebouwde kom Boswet’ bij besluit vastgesteld.

3 HET PLANGEBIED

3.1 Huidige situatie

Het plangebied ligt in het centrum van Eindhoven (provincie Noord-Brabant) aan de Deken van Somerenstraat. Het plangebied bestaat uit twee afzonderlijke gebouwen. Eén van de gebouwen bestaat uit meerdere geschakelde gebouwen met verschillende opbouwen. De bebouwing wordt gedeeltelijk gesloopt, gestript of wordt alleen van de binnenzijde gerenoveerd. Afbeelding 2 geeft de ligging van het plangebied weer.



Afbeelding 2: Luchtfoto met globale begrenzing plangebied te Eindhoven (Aveco de Bondt, 2018).

Het meest zuidelijke gebouw binnen het plangebied is het kantoor van de Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost. De begane grond wordt gebruikt als garage voor ambulances. De rest van het pand als kantoor. Het noordelijke gebouw is in gebruik als kantoor- en bedrijfsruimte en bestaat uit meerdere verdiepingen. De drie meest noordelijke gebouwen zijn vrij oud en kennen een massieve opbouw, zonder spouwmuur. Verder is er binnen het plangebied een parkeerplaats en staan er verspreid enkele bomen. Rond het plangebied is nagenoeg alleen maar bebouwing aanwezig, zoals appartementen, kantoor en een basisschool aan de oostzijde. Aan de zuidoostzijde is een begraafplaats met diverse bomen aanwezig. Deze groenzone sluit aan op het nabij gelegen plantsoenen. Op ruim 300 meter ten oosten ligt de Dommel, een watergang door Eindhoven. Om een globale indruk te geven van het plangebied zijn onderstaande enkele impressies foto's opgenomen.



Afbeelding 3: Impressiefoto's Deken van Somerenstraat te Eindhoven (Aveco de Bondt, 2018).

3.2 Toekomstige situatie

Het beoogde plan betreft een grootschalige herontwikkeling aan de Deken van Somerenstraat. Na de sloop en renovatie van de huidige bebouwing wordt er nieuwbouw gerealiseerd. Het plan is om een duurzame en een groene omgeving te ontwikkelen in de te behouden bebouwing en nieuwbouw (woontorens). Het voorlopige plan is om 242 woningen te realiseren. In afbeelding 4 is een indruk van de toekomstige situatie weergegeven. In afbeelding 5 is een voorlopig ontwerp van het plangebied weergegeven.



Afbeelding 4: Impressie van de toekomstige situatie (SDK Vastgoed, 2017).



Afbeelding 5: Voorlopig ontwerp Deken van Somerenstraat te Eindhoven (SDK Vastgoed, 2017).



4 ONDERZOEKSRESULTATEN

Dit hoofdstuk beschrijft de methode en resultaten van de quickscan flora en fauna. Uit dit hoofdstuk blijkt welke potenties het plangebied heeft als leefgebied voor strikt beschermde soorten. Verder maakt dit hoofdstuk duidelijk of er beschermde natuurgebieden of houtopstanden aanwezig zijn.

4.1 Onderzoeksmethode

Bij het opstellen van de quickscan flora en fauna is gebruik gemaakt van de meest recente landelijke en provinciale archief- en verspreidingsgegevens. In de bijlage zijn de geraadpleegde bronnen weergegeven. Door middel van een literatuuronderzoek is bepaald welke beschermde gebieden en soorten er in de omgeving van het plangebied voorkomen en welke flora en fauna mogelijk in het plangebied aanwezig is.

Aanvullend is de aanwezigheid van de mogelijk in de omgeving voorkomende soorten onderzocht door middel van een eenmalig veldbezoek op locatie. Op 16 april 2018 heeft S. Verhaegh, ecooloog van Aveco de Bondt, het plangebied en de directe omgeving verkend. Doel van deze veldverkenning was om een indruk te krijgen van het aanwezige habitat en de geschiktheid ervan te beoordelen voor de mogelijk voorkomende beschermde soorten. Het eenmalige veldbezoek heeft niet de status van een volledige veldinventarisatie. Niet alle soortgroepen zijn gedurende het hele jaar actief of aanwezig. Bovendien zijn meerdere veldbezoeken noodzakelijk voor een volledig onderzoek naar bepaalde soortgroepen, zoals vleermuizen. Het veldbezoek vond plaats in de onderzoeksperiode voor huismus. Tijdens het veldbezoek is daarom een eerste ronde voor de inventarisatie van huismussen meegenomen. De quickscan is de eerste stap in het proces om de haalbaarheid van het plan op het gebied van flora en fauna te onderzoeken.

4.2 Soortbescherming

4.2.1 Vaatplanten

Op grond van literatuurgegevens (NDFF, 2018) komen in de omgeving van het plangebied geen beschermde soorten vaatplanten voor. Beschermde plantensoorten stellen doorgaans specifieke eisen aan de standplaats, voedselarme en/of kalkrijke situaties, kwelsystemen, enz.

Het plangebied bestaat grotendeels uit verhard terrein met bebouwing en parkeerplaatsen. De buitenmuren van de woningen zijn niet in een dermate slechte staat dat er muurvegetatie op groeit. Tijdens het veldbezoek zijn dan ook geen beschermde vaatplanten aangetroffen, hierbij dient te worden opgemerkt dat het veldbezoek is uitgevoerd buiten het groeiseizoen van vaatplanten. Op basis van de literatuurgegevens, veldbezoek en het ontbreken van geschikte groeiomstandigheden wordt de aanwezigheid van beschermde vaatplanten uitgesloten.

4.2.2 Vleermuizen

Volgens landelijke verspreidingsgegevens (NDFF, 2018) zijn rond de omgeving van het plangebied 8 beschermde soorten vleermuizen voor. Dit zijn de soorten bosvleermuis, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, watervleermuis, meervleermuis en ruige dwergvleermuis. Vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen worden aangetroffen in gebouwen en in bomen. Daarnaast gebruiken vleermuizen open water en opgaande beplanting als foerageergebied en worden lijnvormige landschapselementen, zoals watergangen en bomenrijen, gebruikt als vliegroute. De mogelijke aanwezigheid van deze leefgebiedfuncties wordt in het kader van de voorgenomen ingreep binnen het plangebied nader toegelicht.

Verblijfplaatsen in bebouwing binnen het plangebied

Gebouwbewonende vleermuizen, zoals gewone dwergvleermuis, laatvlieger en gewone grootoorvleermuis worden onder andere aangetroffen in spouwmuren, op zolders, achter (gevel)betimmering en dakbeschot.

De bebouwing binnen het plangebied die gestript wordt (afbeelding 2) heeft geen potenties voor vleermuizen. Het gebouw is opgetrokken uit gevelelementen die vervolgens afgedicht zijn. Hier zijn geen openingen waargenomen waarin vleermuizen zouden kunnen wegkruipen. Verder is de gevel van het gebouw vrij kaal.

De andere gebouwen binnen het plangebied zijn potentieel geschikt voor vleermuizen om in te verblijven. De te slopen panden zijn deels voorzien van stootvoegen en overhangende daktrimmen die een soort als de gewone dwergvleermuis of laatvlieger toegang kan verschaffen tot de achtergelegen spouwmuur (afbeelding 6). Andere openruimtes kunnen zich bevinden achter gevelplaten of dakpannen.

Op basis van de geschiktheid van de bebouwing is de aanwezigheid van een kraam-, zomer-, paar- en of (massa)winterverblijf voor soorten als de gewone dwergvleermuis, meervleermuis en laatvlieger niet uit te sluiten.



Afbeelding 6: Potentiele toegangsmogelijkheden voor vleermuizen in de te slopen bebouwing (Aveco de Bondt, 2018).



Verblijfplaatsen in bomen binnen het plangebied

In bomen kunnen vleermuizen als rosse vleermuis, watervleermuis, ruige dwergvleermuis, Brandt's vleermuis en Baardvleermuis worden aangetroffen achter loshangende schors en in boomholten. Binnen het plangebied zijn enkele bomen aanwezig, het betreft enkele kleine bomen nabij de bebouwing en een viertal grote bomen aan de rand van het plangebied nabij de Edenstraat. De bomen zijn visueel geïnspecteerd waarbij geen holtes of los hangend schors is waargenomen waar vleermuizen in of achter kunnen verblijven. Aanwezigheid van verblijfplaatsen van boombewonende soorten vleermuizen kan worden uitgesloten.

Verblijfplaatsen buiten het plangebied

Buiten het plangebied liggen verschillende gebouwen die geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen. Er zijn diverse gebouwen met dakpannen, daktrimmen en open stootvoegen. Daarnaast staan in aangrenzend kerkhof diverse oude bomen die mogelijk geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen.

Foerageergebied

Opgaande beplanting en beschutte waterrijke delen zijn potentieel foerageergebied voor vleermuizen als gewone dwergvleermuis, laatvlieger en watervleermuis. In dergelijke gebieden zijn veel insecten (voedsel) te vinden. Foerageergebieden zijn beschermd als door het (tijdelijke) verlies ervan verblijfplaatsen in de directe omgeving worden aangetast.

Binnen het plangebied is geen begroeiing aanwezig. Bomen en groenstrook op de begraafplaats en aangrenzend plantsoen kunnen wel dienst doen als foerageergebied.

Vliegroutes

Landschappelijke structuren zoals watergangen, boomsingels en lanen worden door vleermuizen veelal gebruikt om zich binnen het landschap te oriënteren op weg van verblijfplaats naar belangrijk foerageergebied en terug. Ook worden deze elementen gebruikt als migratieroute van zomerverblijven naar winterverblijven. Vliegroutes zijn beschermd wanneer bij verstoring van een dergelijke route dit een indirect gevolg heeft voor een verblijfplaats in de omgeving. De mate van belangrijkheid van een vliegroute houdt verband met de aanwezigheid van alternatieve routes, afstand tot (belangrijk) foerageergebied, het seizoen, weersomstandigheden en lokaal voedselaanbod.

Binnen het plangebied zijn geen duidelijke lijnvormige elementen aanwezig. Bomenrijen nabij het kerkhof en de verderop gelegen watergang Dommel zijn wel geschikt voor een vliegroute. Deze vliegroutes kunnen theoretisch dienst doen als verbinding tussen de bebouwde kom, waar zich verblijfplaatsen kunnen bevinden, en het buitengebied of groenzones binnen stedelijk gebied om te foerageren.



4.2.3 Grondgebonden zoogdieren

Volgens verspreidingsgegevens (NDFF, 2018) komen in de directe omgeving van het plangebied de volgende beschermde soorten grondgebonden zoogdieren voor: bever, bunzing, eekhoorn, wezel en steenmarter.

Gezien het binnenstedelijk karakter van het plangebied kan aanwezigheid van bever, bunzing, eekhoorn en wezel worden uitgesloten door het ontbreken van belangrijke elementen voor deze soorten zoals wateren, structuurrijke elementen, ruigtes en diverse grote bomen.

Steenmarter

Steenmarter is vooral te vinden in de nabijheid van dorpen, boerderijen en in grote steden. Daarbij is de aanwezigheid van elementen zoals groenstroken, heggen, bosjes, greppels en bermen van belang, omdat de steenmarter daar zijn voedsel zoekt (Zoogdierverseniging, 2018). De steenmarter heeft verblijfplaatsen vaak in oude gebouwen of delen van gebouwen die niet gebruikt worden zoals zolders, vlieringen of schuren. Gezien de ligging van het plangebied in stedelijk gebied met aangrenzend groen vormt dit geschikt habitat voor steenmarter. De aanwezige bebouwing is door het ontbreken van toegangsmogelijkheden tot inpandige verborgen ruimtes ongeschikt als verblijfplaats voor steenmarter. De aanwezigheid van een vaste rust- of verblijfplaats van steenmarter binnen het plangebied wordt daarmee niet verwacht.

4.2.4 Broedvogels

Algemeen voorkomende broedvogels kunnen overal tot broeden komen, van een open akker (kievit), naar een slootkant (meerkoet), in een klein struikje (winterkoninkje), tot bomen (houtduif) en gebouwen (spreeuw). Deze soorten zijn alleen beschermd op het moment waarop ze een nest hebben met eieren en jongen. Van enkele vogelsoorten is het nest jaarrond beschermd. Deze jaarrond beschermde soorten broeden doorgaans in bomen (o.a. ransuil, buizerd) en in gebouwen (huismus, gierzwaluw).

Tijdens het veldbezoek is een overvliegende gierzwaluw waargenomen en een ekster nabij het kerkhof. Tijdens de quickscan is er ook specifiek aandacht besteed aan de aanwezigheid van huismussen. Er dient te worden opgemerkt dat het veldbezoek vroeg in het broedseizoen heeft plaatsgevonden. Hierdoor kunnen geen harde conclusies worden getrokken uit het ontbreken van specifieke soortwaarnemingen in het veld.

Jaarrond beschermde nesten (categorie 1 t/m 4)

Roofvogels

De omgeving van het plangebied is niet geschikt als broedlocatie voor soorten zoals buizerd, havik of sperwer door het ontbreken van rustige bosschages. Er zijn wel diverse locaties in de directe omgeving waar nestlocaties van de slechtvalk van bekend zijn zoals de Catharinakerk, Kennedytoren het gebouw van de Inkasso Unie en het Evoluon (van Kessel & Hijnen, 2015). In 2018 worden de nestlocaties op de Catharinakerk en het Evoluon gebruikt (Stadsnatuur-Eindhoven.nl, 2018). Het plangebied zelf is niet geschikt als nestlocatie voor de slechtvalk. Deze



prefereert gebouwen hoger dan 30 meter die boven de omgeving uit steken, dit is in het plangebied niet het geval. Tijdens het veldbezoek zijn in de omliggende bomen geen nesten of holtes aangetroffen. Nestlocaties van vogels met jaarrond beschermde nesten die in bomen nestelen, zijn niet aanwezig. Verder zijn geen sporen (plukplaatsen, braakballen, mestsporen en ruiveren) van deze soorten aangetroffen. Het is onwaarschijnlijk dat roofvogels een vaste rust- en verblijfplaats in het plangebied hebben.

Huismus en gierzwaluw

Uit recente broedvogelgegevens (NDFF, 2018) is het voorkomen van huismus en gierzwaluw in de omgeving van het plangebied bekend. Deze komen voor in de woonwijk ten zuiden van het plangebied. De te slopen gebouwen hebben een dakpannen dak wat mogelijkheden biedt voor huismus. Toegangen voor gierzwaluw met voldoende uitvalruimte zijn niet waargenomen; de panden worden daarmee ongeschikt geacht voor gierzwaluwen. Op basis van de verspreidingsgegevens en de potentie van de bebouwing is de aanwezigheid van een vaste rust- of verblijfplaats van huismus niet uit te sluiten.

Gezien de potentie van de bebouwing voor huismus, is tijdens het veldbezoek ook specifiek aandacht besteed aan de aanwezigheid van huismussen binnen het plangebied. Gelet is op huismussen die nestindicerend gedrag vertonen zoals territoriale zang of het aanvliegen met nestmateriaal. Binnen het plangebied zijn tijdens gericht onderzoek geen huismussen waargenomen. Door de geschiktheid van de bebouwing is, ondanks het ontbreken van nest indicerende huismussen tijdens de eerste onderzoekronde, een verblijfplaats van deze soort binnen het plangebied niet uit te sluiten. Er dienen conform onderzoeksprotocollen minimaal twee ronden uitgevoerd te worden om de afwezigheid aan te tonen.

Niet-jaarrond beschermde nesten (categorie 5 en overige soorten)

Soorten waarvan het nest valt onder beschermingscategorie 5 betreffen voor een groot deel holtebroeders zoals koolmees, pimpelmees, spreeuw en boomkruiper. De aanwezige bebouwing is potentieel geschikt als nestplaats voor dergelijke soorten. Nesten uit categorie 5 kunnen wel een jaarrond beschermde status hebben wanneer sprake is van zwaar wegende feiten of ecologische omstandigheden dit rechtvaardigen. In onderhavige situatie is dit niet aan de orde aangezien in de omgeving van het plangebied voldoende alternatieven aanwezig zijn waar de soort gebruik van kan maken bij het (tijdelijk) verdwijnen van de betreffende nestlocatie. Omliggende bebouwing biedt alternatieve mogelijkheden door de aanwezigheid van pannendaken en andere openingen.

Algemeen voorkomende soorten zoals houtduif of merel kunnen binnen het plangebied tot broeden komen. De aanwezigheid van een dak met dakpannen en bomen bieden voldoende potentie als broedlocatie voor algemeen voorkomende soorten.



4.2.5 Amfibieën, reptielen en vissen

Volgens landelijke verspreidingsgegevens (NDFF, 2018) komen van de in Nederland aanwezige beschermde amfibieën, reptielen en vissen alleen de alpenwatersalamander, kamsalamander en vinpootsalamander voor in de omgeving van het plangebied voor. Gezien het stedelijk karakter van het plangebied en het ontbreken van structuurrijke elementen en wateren, ontbreekt geschikt leefgebied voor amfibieën, reptielen en vissen.

4.2.6 Vlinders en libellen

In de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van de iepenpage (Vliegenthart, 2017; NDFF, 2018) die binnen het stedelijk gebied in Eindhoven voorkomt. Andere beschermde soorten vlinders en libellen worden niet verwacht gezien de specifieke eisen die gesteld worden aan het habitat. Waaronder de aanwezigheid van waardplanten en komen doorgaans alleen voor in natuurterreinen.

Binnen het plangebied zijn enkele iepen aanwezig. De aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van de iepenpage kan niet worden uitgesloten. De aanwezigheid van andere beschermde soorten vlinders en libellen kan worden uitgesloten.

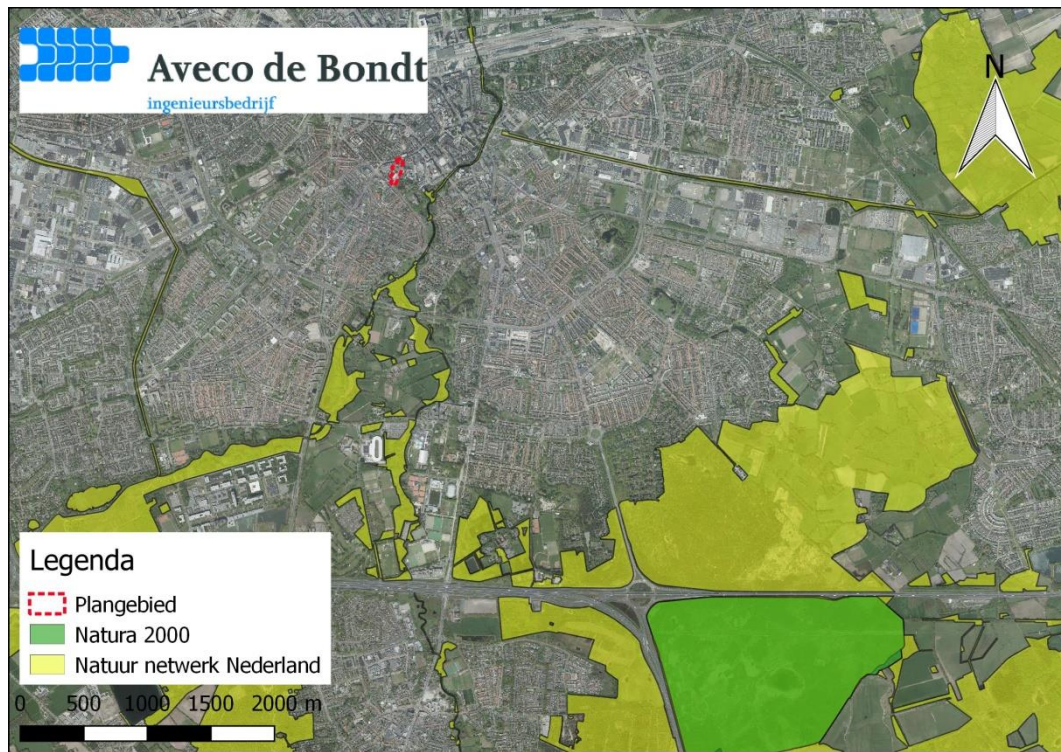
4.2.7 Overige soorten

Beschermde soorten insecten, slakken en weekdieren worden gezien de verspreidingsgegevens en het ontbreken van geschikt habitat binnen het plangebied niet verwacht.

4.3 Gebiedsbescherming

Het plangebied maakt geen deel uit van een gebied dat beschermd is in het kader van de Wet natuurbescherming of het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Het plangebied ligt op enige afstand, 240 meter, van een gebied dat onderdeel uitmaakt van het NNN. Het betreft een groenzone naast de Dommel.

Gebieden behorend tot Natura 2000-gebieden liggen op ongeveer 3.900 meter afstand ten zuidoosten van het plangebied. Het betreft het Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux. Onderstaande afbeelding geeft de ligging van het plangebied ten opzichte van de beschermde natuurgebieden weer



Afbeelding 7: Ligging plangebied ten opzichte van het NNN (geel) en Natura 2000 gebied (groen).

4.4 Houtopstanden

Het plangebied ligt binnen de ‘bebouwde kom Boswet’ van de Gemeente Eindhoven waardoor de aanwezige boomopstand geen deel uitmaakt van beschermde houtopstanden.



5 TOETSING WET NATUURBESCHERMING

In dit hoofdstuk wordt bepaald of de plannen mogelijk leiden tot overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming zoals genoemd in hoofdstuk 2. Hierbij worden de resultaten van de quickscan (hoofdstuk 4) getoetst aan de ingrepen die gepland zijn (hoofdstuk 3). Uit dit hoofdstuk volgt de conclusie of er al dan niet vervolgwerkzaamheden nodig zijn. Denk daarbij aan een nader onderzoek om de daadwerkelijke aanwezigheid van beschermde soorten aan te tonen, een voortoets om effecten op beschermde natuurgebieden te onderzoeken of het aanvragen van een ontheffing / vergunning in het kader van de Wet natuurbescherming.

5.1 Soortbescherming

5.1.1 Vleermuizen

Verblijfplaatsen in bebouwing binnen het plangebied

Op basis van de geschiktheid van de bebouwing is de aanwezigheid van een kraam-, zomer-, paar- en of (massa)winterverblijf voor soorten als de gewone dwergvleermuis en laatvlieger niet uit te sluiten. Door de geplande sloop en renovatie kunnen verblijfplaatsen verdwijnen. Een aanvullend onderzoek naar vleermuizen dient hieromtrent uitsluitel te geven. Hierbij worden aanwezige soorten en verblijfplaatsen in kaart gebracht waarna bepaalt kan worden of de ingrepen leiden tot het verdwijnen van verblijfplaatsen en of daarmee sprake is van overtreding van de Wet natuurbescherming.

Verblijfplaatsen buiten het plangebied

Verblijfplaatsen in bomen en gebouwen rond het plangebied worden niet direct aangetast. Indirecte aantasting door bijvoorbeeld licht uit straling dient voorkomen te worden. Effecten van de sloop door trilling en geluid zullen zeer beperkt zijn doordat er in de meeste gevallen enige afstand tussen zit. Eventuele verblijfplaatsen in de bebouwing aan de Grote Berg, welke tegen de bebouwing in het plangebied aanstaat, kunnen wel hinder ondervinden van de werkzaamheden. Effecten op mogelijke verblijfplaatsen buiten het plangebied in gebouwen kan niet worden uitgesloten. Een aanvullend onderzoek naar vleermuizen dient hieromtrent uitsluitel te geven. Hierbij worden aanwezige soorten en verblijfplaatsen in kaart gebracht waarna bepaalt kan worden of de ingrepen leiden tot het verdwijnen van verblijfplaatsen en of daarmee sprake is van overtreding van de Wet natuurbescherming.

Foerageergebied

De geplande werkzaamheden zijn enkel gericht op de bebouwing. Hierdoor gaat geen beschikbaar foerageergebied verloren. De directe omgeving kan wel dienstdoen als foerageergebied. Door aanlichten hiervan tijdens de uitvoering en in de eindsituatie te voorkomen, is verstoring van dit foerageergebied niet aan de orde.



Vliegroute

De bomenrij nabij de begraafplaats kan theoretisch dienst doen als verbinding tussen de bebouwde kom, waar zich verblijfplaatsen kunnen bevinden, en het buitengebied of groenzone in stedelijk gebied om te foerageren. Door tijdens de uitvoering en in de eindsituatie het aanlichten van deze mogelijke vliegroute te voorkomen, is verstoring ervan alsmede van indirect een eventuele verblijfsfunctie, niet aan de orde.

5.1.2 Broedvogels

Omdat alle vogels tijdens het broeden beschermd zijn, kunnen werkzaamheden tijdens het broedseizoen leiden tot een overtreding van de Wet natuurbescherming. Tijdens het veldbezoek zijn mogelijk nestlocaties aanwezig van vogels uit categorie 5 of van algemene broedvogels. Geadviseerd wordt de werkzaamheden uit te voeren of te starten buiten het broedseizoen. Er wordt geen standaardperiode voor het broedseizoen gehanteerd; ongeacht het seizoen mogen nesten van vogels die actief in gebruik zijn, niet worden aangetast of verstoord. Het broedseizoen loopt van globaal medio maart - eind juli, maar is afhankelijk van de betreffende soort en buitentemperatuur.

Jaarrond beschermde nesten (categorie 1 t/m 4)

Huismus

Op basis van de verspreidingsgegevens en de potentie van de bebouwing is de aanwezigheid van een vaste rust- of verblijfplaats van huismus niet uit te sluiten. Een aanvullend onderzoek in het broedseizoen dient hieromtrent uitsluitsel te geven. Tijdens dit onderzoek worden aantallen en nestlocaties in kaart gebracht. Daarna kan bepaald worden of met de ingrepen sprake is van aantasting van nestlocaties van de huismus en of daarmee sprake is van overtreding van de Wet natuurbescherming.

5.1.3 Vlinders en libellen

Gezien de aanwezigheid van enkele iepen binnen het plangebied en het voorkomen van de iepenpage in de bebouwde kom van Eindhoven kan de aanwezigheid van verblijfplaatsen van de iepenpage niet worden uitgesloten. De aanwezige iepen dienen dan ook te worden onderzocht op de aanwezigheid van iepenpages. Tijdens dit onderzoek worden de eventuele aantallen specifieke iepen in kaart gebracht. Daarna kan bepaald worden of met de ingrepen sprake is van aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen van de iepenpage en of daarmee sprake is van overtreding van de Wet natuurbescherming.

5.2 Gebiedsbescherming

Het meest nabij gelegen Natura 2000 gebied ligt ongeveer 4 kilometer ten zuiden van het plangebied. Dit is op dusdanige afstand dat een effect van de werkzaamheden op de betreffende instandhoudingsdoelen van het Natura 2000 gebied niet worden verwacht. Een voortoets in het kader van de Wet natuurbescherming is niet noodzakelijk.



Het NNN ligt aan de oostzijde nabij het plangebied. Het plangebied ligt op enige afstand, 240 meter van het NNN. Voor het NNN is een externe werking van toepassing binnen de provincie Noord-Brabant (Provincie Noord-Brabant, 2014). Tussen het NNN en het plangebied liggen diverse gebouwen en een kerkhof waardoor een directe verbinding ontbreekt. De externe effecten zouden op kunnen treden door geluid, licht, betreding of indirecte effecten zoals schaduwwerking. Gedurende de realisatie fase kan geluid voor verstoring zorgen, afhankelijk van het gebruikte materieel (bijvoorbeeld heistellingen). De nabij gelegen beheertype zijn droog bos met productie en beek en bron. Binnen droog bos met productie kunnen enkele broedvogelsoorten voorkomen zoals o.a. appelvink, boomleeuwerik, kleine bonte specht en wespandief (BIJ12, 2018). Binnen het plangebied zijn deze niet waargenomen. Buiten het plangebied zijn wel appelvink en boomklever waargenomen. Daarbij is er al een continue geluidsverstoring door de ligging in de binnenstad. Gezien de zeer geïsoleerde ligging, de ligging in de binnenstad en beperkte oppervlakte worden significante effecten door geluid op droog bos met productie niet verwacht. Het beheertype beek en bron heeft geen specifieke waarde die gevoelig zijn voor geluid. Significante aantasting van de kernkwaliteiten van het NNN worden daarmee uitgesloten.

5.3 Houtopstanden

Binnen het plangebied zijn geen beschermde houtopstanden aanwezig. De te kappen bomen kunnen wel onder andere gemeentelijke regelgeving vallen waardoor een melding of vergunning noodzakelijk kan zijn.

5.4 Zorgplicht

In het kader van de zorgplicht geldt voor onderhavig situatie dat er geen (soort)specifieke maatregelen hoeven te worden getroffen uitgezonderd de 'algemene' aandacht voor eventueel aanwezige individuen bij de uitvoering van het werk.

In het kader van de zorgplicht dienen ten aanzien van algemeen voorkomende soorten, de volgende maatregelen te worden uitgevoerd;

- werkzaamheden starten of uitvoeren buiten het broedseizoen.



6 SAMENVATTING

De vakgroep Ecologie van Aveco de Bondt heeft een quickscan flora en fauna uitgevoerd voor de voorgenomen herontwikkeling van het gebied aan de Deken van Somerenstraat te Eindhoven (provincie Noord-Brabant). Het beoogde plan betreft een grootschalige herontwikkeling aan de Deken van Somerenstraat. Na de sloop en renovatie van de huidige bebouwing wordt er nieuwbouw gerealiseerd. Het plan is om duurzame en een groene omgeving te ontwikkelen in de te behouden bebouwing en nieuwbouw (woontorens). Het voorlopige plan is om 242 woningen te realiseren.

Om vast te stellen of met de ontwikkeling leefgebieden van beschermde soorten of beschermde gebieden (Wet natuurbescherming en Natuurnetwerk Nederland) worden aangetast, is als eerste stap een quickscan flora en fauna uitgevoerd. Onderstaand zijn de resultaten van de quickscan samengevat.

6.1 Soortbescherming

In onderstaande tabel zijn de resultaten van de quickscan opgenomen met de te verwachten effecten, te treffen maatregelen en te nemen vervolgstappen.

Tabel IV. Samenvatting quickscan flora en fauna Deken van Somerenstraat

Soort(groep)	Waargenomen / te verwachten soorten	Functie	Verstoring	Verbodsbepaling Wnb	Maatregelen/vervolgstappen
Vleermuizen	gewone dwergvleermuis, laatvlieger	verblijfplaats	mogelijk	Artikel 3.5	aanvullend onderzoek bebouwing*
	gewone dwergvleermuis, laatvlieger	verblijfplaats	mogelijk	Artikel 3.5	aanvullend onderzoek direct aangrenzende bebouwing*
	diverse soorten	foerageergebied	mogelijk	-	uitstraling verlichting naar omgeving in tijdelijke en definitieve situatie voorkomen
	diverse soorten	vliegroute	mogelijk	Artikel 3.5	uitstraling verlichting naar omgeving in tijdelijke en definitieve situatie voorkomen
Broedvogels	categorie 1 t/m 4: huismus	nestlocatie	mogelijk	Artikel 3.1	nader onderzoek *
	categorie 5 en overige soorten	nestlocatie	mogelijk	Artikel 3.1	(kap)werkzaamheden (starten) buiten broedseizoen (15 maart tot 1 augustus)



Insecten	lepenpage	Leefgebied	Mogelijk	Artikel 3.10	
----------	-----------	------------	----------	--------------	--

*Afhankelijk van de uitkomst van het onderzoek dienen aanvullende maatregelen te worden getroffen om de functionaliteit van de vaste rust- en verblijfplaats te garanderen. Deze maatregelen dienen te worden vastgelegd in een activiteitenplan en door middel van een ontheffingsaanvraag ter toetsing bij het bevoegd gezag te worden voorgelegd.

Zorgplicht

Iedereen dient voldoende rekening te houden met in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. In het kader van de zorgplicht zijn, ten behoeve van onderhavig project, geen soortspecifieke maatregelen noodzakelijk.

In het kader van de zorgplicht dienen, ten behoeve van onderhavig project, de volgende maatregelen te worden uitgevoerd;

- Werkzaamheden (starten) buiten het broedseizoen (15 maart t/m 1 augustus)

6.2 Gebiedsbescherming

In het kader van gebiedsbescherming is gekeken of de toekomstige ontwikkelingen leiden tot negatieve effecten op natuurgebieden beschermd middels de Wet natuurbescherming (Wnb) en het Natuurnetwerk Nederland (NNN).

Op basis van afstand en de afwezigheid van een directe relatie / verbinding met een Natura 2000-gebied zijn geen negatieve effecten te verwachten. Gezien de korte ligging nabij onderdelen van het Natuurnetwerk Nederland is een nee-tenzij toets noodzakelijk om effecten op de kernkwaliteiten van het NNN uit te sluiten.

6.3 Houtopstanden

Binnen het plangebied zijn geen beschermde houtopstanden aanwezig. De te kappen bomen kunnen wel onder andere gemeentelijke regelgeving vallen waardoor een melding of vergunning noodzakelijk kan zijn.



BIJLAGE 1 BRONNEN

Literatuurlijst

Provincie Noord-Brabant, 2014. Verordening Ruimte Noord-Brabant. Provincie Noord-Brabant, 's-Hertogenbosch.

Van Kessel, J. & F. Hijnen, 2015. Slechtvalken in Veldhoven en Eindhoven. Jaarverslag - Fotoverslag 2014. Vogelwerkgroep de Kempen.

Vliegenthart, A., 2017. Breidt de iepenpage zich uit in Brabant? De Vlinderstichting, Nijmegen.

Websites

www.ravon.nl

www.ecogrid-ndff.nl

www.rijksoverheid.nl

www.zoogdiervereniging.nl

www.synbiosys.alterra.nl/natura2000

www.atlas.brabant.nl

www.kaartbank.brabant.nl

www.Stadsnatuur-Eindhoven.nl